

استدشاق تحمیلی دود دخانیات در محیط کار:

حقوق شهروندان محدود به اماکن عمومی و محیط های تفریحی نیست. کار در هوای سالم یکی از حقوق اولیه کارگران و کارمندان و ازوظایف اصلی و قانونی کارفرمایان است، محافظت کارکنان و مراجعان در برابر دود محیطی دخانیات، از عوارض این عامل خطر که زمینه سازبسیاری از بیماری های شغلی است، م یکاهد. با این کار می توان از بروز یا تشدید بسیاری از بیماری های شغلی مانند سرطان ها و بیماری های ریوی مرتبط با شغل تا حد زیادی پیشگیری نمود چرا که اختلاط دود دخانیات و عوامل بالقوه خطرناک در محیط کار مانند آزبست باعث تشدید عوارض می شود سیگار به ابتلای کارگران به بیماری های مزمن شغلی مانند برونشیت، پنوموکونیوز، بیماری های فیبروز دهنده نسج ریه و آسم شغلی، کمک کرده و پیشرفت آن را تسریع می کند.

از سوی دیگر، در محیط های کاری، مواد شیمیایی بالقوه سمی و مضر در فضا وجود دارد که با ترکیب با دود سیگار و یا حرارت دیدن توسط آتش سیگار، به مواد بسیار خطرناک با اثرات ناشناخته و بسیار مهلک تبدیل می شوند در ضمن تماس دست آلوده به مواد با دهان، در سیگاری ها بیشتر است که موجب انتقال بسیاری از بیماری های واگیر (مثل بیمار یهای رود های و آنفلوآنزا) می شود.

ثابت شده است افراد سیگاری به دلیل ضعف سیستم ایمنی و عدم توانایی سیستم تنفسی در پاک سازی و عدم رعایت بهداشت فردی، بیشتر در معرض بیماری ها و در نتیجه غیبت از محل کار هستند همچنین سیگاری ها با انتقال بیماریهایی تنفسی و نیز ایجاد آلودگی در محیط کار، باعث بیمار شدن همکاران و نیز کاهش عملکرد آنان در محیط کار م یشوند که بازتاب های منفی اقتصادی آن کمترین ضرر آن است .

در صورت عدم نظارت بر استعمال دخانیات در محیط کار، افراد سیگاری یکی از معضلات مهم ادارات و کارخانه ها را رقم می زنند. این افراد با پیمال کردن حقوق دیگران، به طور ناخواسته همکاران خود را در معرض دود سیگار قرار می دهند . این فرایند را سیگار کشیدن غیر فعال می گویند .سیگار کشیدن غیر فعال در دیگر اماکن و خانه ها نیز شایع است .

با توجه به اینکه دود سیگار در محیط، باعث کاهش تمرکز و دقت افراد می شود، این موضوع باید مورد توجه روسای ادارات و کارفرمایان قرارگیرد چرا که وجود فرد سیگاری باعث اختلال در عملکرد تمامی کارمندان و کارگران شده و کمیت و کیفیت کار و ایمنی کار را زیر سوال می برد .در هر ۵ ثانیه یک نفر در دنیا و هر ۲/۵ دقیقه یک نفر در ایران به علت مصرف دخانیات می میرند.

چه تعداد از آن ها را متخصصان و کارشناسان تشکیل می دهند؟ این موضوع تا چه اندازه به زیرساخت های اقتصادی لطمه می زند؟

این ها مواردی هستند که باید مورد توجه قرارگیرند.

از میان راه حل های پیشنهادی برای مقابله با مشکل سیگار کشیدن در محل کار، چند راه اصلی کاربردی تر هستند:

⊗ آگاه کردن و تشویق پرسنل برای ترک سیگار توسط مشاوره پزشکی، آموزش

⊗ تخصیص امکانات مالی و رفاهی برای ترک دخانیات کارکنان به عنوان راهکاری برای ترغیب و تشویق دیگر کارکنان سیگاری

⊗ اجرای دقیق و نظارت بر قوانین محدودیت و ممنوعیت مصرف دخانیات در محل کار

⊗ طرح جریمه نقدی افراد سیگاری به ازای هر بار مصرف دخانیات در محل کار

⊗ وضع قوانین متناسب و راهبردی توسط دولتها برای ممنوعیت مصرف دخانیات در ادارات و کارخانه ها و محل های کار خصوصی و دولتی

⊗ استفاده از حس گرهای دود برای ارزیابی و کنترل دائمی محل کار

⊗ آشنایی با مفاد قانون و حقوق شهروندی

آشنایی با قانون جامع کنترل دخانیات و آشنا کردن مردم به مفاد آن، منجر به آشنایی آنان به حقوق حقه خود شده و توان مردم را در راه مبارزه با آن افزایش می دهد و به متولیان سلامت نیز در راه کنترل و مبارزه ملی کمک شایانی خواهد کرد.

به طور مثال اگر والدین بدانند که مطابق قانون فروش سیگار به افراد زیر ۱۸ سال ممنوع و مستوجب مجازات نقدی است مانع از تهیه مواد دخانی توسط فرزندان زیر ۱۸ سال خود خواهند بود و چه بسا خود نیز بر این امر بر اطرافیان خود نظارت نمایند یا پیگیر مسئله از فروشندگانی که مبادرت به این کار نموده اند، باشند

خانواده ها باید بدانند که هر گونه تبلیغ، تشویق، مستقیم و غیر مستقیم و یا تحریک افراد برای استعمال دخانیات اکیدا ممنوع است چند درصد از خانواده ها در فضای تبلیغات رسانه های حقیقی یا مجازی در احقاق حقوق فرزندان و زنان خود در این زمینه تلاش کرده اند؟ اگر مردم با آگاهی از استعمال تحمیلی و دود دست سوم دخانیات، بدانند استعمال دخانیات در اماکن عمومی یا وسایل نقلیه ممنوع است آیا باز هم حاضر می شوند در اماکنی که دیگران دخانیات مصرف کرده اند، حاضر شوند؟ آیا باید اکثریت غیرسیگاری جامعه شامل گروههای آسیب پذیری مثل زنان و کودکان در معرض خطر اقدامات رفتاری خطرناک اقلیت مصرف کننده مواد دخانی در جامعه قرار بگیرند؟

گروه مهندسی بهداشت محیط و حرفه ای - معاونت بهداشتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان

